

Θ.Α. ΑΜΕΛΙΔΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

Ε
Κ
Θ
Ε
Σ
Η

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

✓ ΘΕΩΡΙΑ

✓ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

—

✓ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΚΕΕ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΘΕΩΡΙΑ	
I. ΤΡΟΠΟΙ ΠΕΙΘΟΥΣ	
Α. Επίκληση στη λογική	3
Β. Επίκληση στο συναίσθημα (του δέκτη)	6
Γ. Επίκληση στο «ήθος» (του πομπού)	6
Δ. Επίκληση στην αυθεντία	6
Ε. Επίθεση στο ήθος του αντιπάλου	7
II. ΜΟΡΦΕΣ ΠΕΙΘΟΥΣ	
Α. Η πειθώ στη διαφήμιση	8
Β. Η πειθώ στον πολιτικό λόγο	9
Γ. Η πειθώ στον επιστημονικό λόγο	10
III. ΔΟΚΙΜΙΟ	
Δοκίμιο – Πραγματεία – Διατριβή – Μονογραφία – Διδαχή – Ημερολόγιο – Επιστολή – Διάλογος – Άρθρο – Επιφυλλίδα -Χρονογράφημα	11
Θεωρία Β΄ Λυκείου	15
Τύποι ερωτήσεων – απαντήσεων	16
ΑΣΚΗΣΕΙΣ	
Ασκήσεις ΚΕΕ	18
Απαντήσεις	65

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στο βιβλίο αυτό υπάρχει συγκεντρωμένη συνοπτικά με αναλυτικούς πίνακες όλη η θεωρία της Γ' Λυκείου.

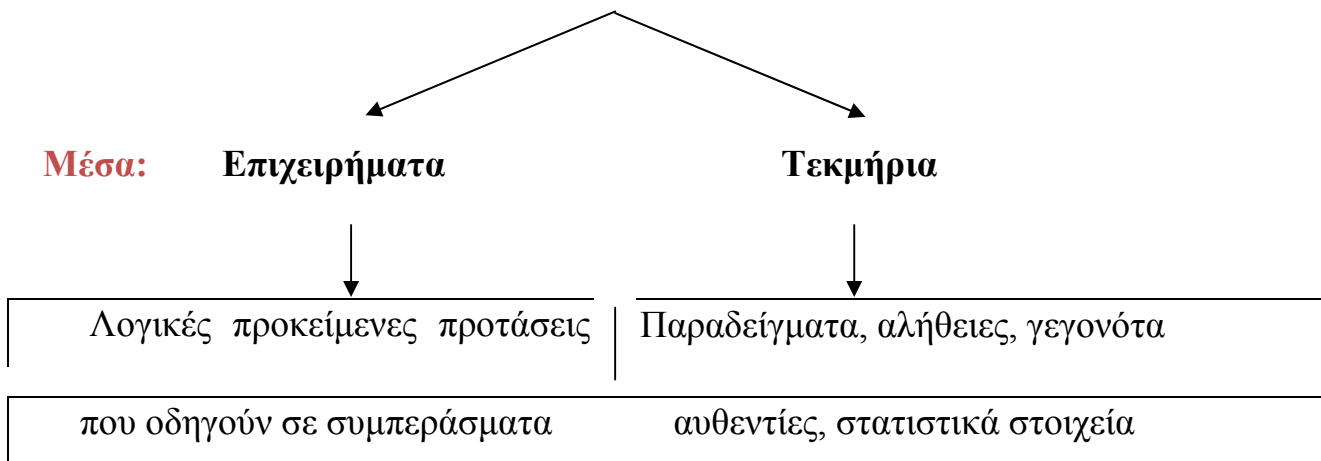
Ακολουθεί μία επιλογή ασκήσεων του ΚΕΕ με παραπομπή στις σχετικές σελίδες του σχολικού εγχειριδίου για τη διευκόλυνση του καθηγητή και του μαθητή. Οι ασκήσεις είναι σε ευδιάκριτους πίνακες και μπορούν είτε να προβληθούν στην τάξη είτε να δοθούν στους μαθητές. Στο τέλος υπάρχουν οι απαντήσεις των ερωτήσεων.

ΘΕΩΡΙΑ

ΤΡΟΠΟΙ ΠΕΙΘΟΥΣ

- α) Επίκληση στη λογική
- β) » στο συναίσθημα (του δέκτη). (Γ. Παπανδρέου, σ. 41)
- γ) » στο ήθος (του πομπού) (Ε. Βενιζέλος, σ. 43)
- δ) » στην αυθεντία
- ε) επίθεση στο ήθος του αντιπάλου

A. Επίκληση στη λογική

2. Είδη συλλογισμού

A

Με βάση: Τη συλλογιστική πορεία του νου, της σκέψης

Παραγωγικός (Γενικό \longrightarrow ειδικό). Συνήθως πιθανά συμπεράσματα

Επαγωγικός (Ειδικό \longrightarrow γενικό). » πιθανολογικά »

Αναλογικός (Ειδικό \longrightarrow ειδικό). » ασθενής πιθανότητας.

3. Εγκυρότητα + αλήθεια \Rightarrow ορθότητα ενός επιχειρήματος

Λογική μορφή πραγματικότητα

- **Έγκυρο** επιχείρημα (ως προς τη μορφή): Όταν οι προκείμενες οδηγούν με λογική αναγκαιότητα σε ένα βέβαιο συμπέρασμα) $\{A=B, B=\Gamma, \text{άρα } A=\Gamma\}$
- **Αληθές** επιχείρημα (ως προς το περιεχόμενο): Όταν οι προκείμενες ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα
- **Ορθό** επιχείρημα: Όταν το επιχείρημα είναι και έγκυρο και αληθές.

B. Επίκληση στο συναίσθημα (του δέκτη)

Προϋποθέσεις: Ο ομιλητής παίρνει υπόψη του

- Τη διάθεση του ακροατηρίου
- Σε ποιους απευθύνει το συναίσθημα
- Τα αίτια που το προκαλούν

Μέσα: Για την επίκληση των συναισθημάτων

- Η περιγραφή π.χ. καταστάσεων
- Η αφήγηση π.χ. ευχάριστων ή δυσάρεστων γεγονότων
- Το χιούμορ.

ΜΟΡΦΕΣ ΠΕΙΘΟΥΣ

Α. Η πειθώ στη διαφήμιση

I. Μορφή / τεχνικές

- Με άμεσο τρόπο (χωρίς προλόγους και περιττές εξηγήσεις)
- Με αφήγηση (μιας ιστορίας για την επίδειξη του προϊόντος)
- Με μονόλογο ή διάλογο (μαρτυρίας κάποιου ειδικού ή καταναλωτή)
- Να επεξηγεί την εικόνα
- Να στηρίζεται σε λογοπαίγνια, μαρτυρίες, παρομοιώσεις, σπάνιες και εξεζητημένες λέξεις/ φράσεις, χρήση χιούμορ, υπερβολής, έκπληξης
- Να προσφέρει επιχειρήματα.

II. Στόχος

- Η προσέλκυση του δέκτη για την αγορά του προϊόντος.

III. Μέσα

- Συνειρμό ιδεών
- Αναλυτική περιγραφή και επίδειξη των ιδιοτήτων του προϊόντος
- Επίκληση στη λογική, στο συναίσθημα και στην αυθεντία
- Λανθάνοντα αξιολογικό χαρακτηρισμό που λειτουργεί δεσμευτικά για το δέκτη, π.χ. «Οι έξυπνοι οδηγούν Ρενώ».

IV. Γλώσσα της διαφήμισης

- Προτρεπτικός λόγος
- Υποβλητικό ύφος
- Λεκτικός πληθωρισμός
- Στερεότυπο ύφος, επαναλήψεις
- Ασάφεια, συνθηματολογία, ελλειπτικός λόγος
- Μεταφορική και υπαινικτική χρήση λέξεων, λογοπαίγνια
- Χρήση ξένων λέξεων.

Δοκίμιο – Άρθρο - Επιφυλλίδα

	Δοκίμιο	Άρθρο	Επιφυλλίδα
Θέμα	Όχι επίκαιρο. Μόνιμο, γενικό	Επίκαιρο	Επίκαιρο → διαχρονικό χαρακτήρα
Γλώσσα	Λόγια γραμματική	Αναφορική λειτουργία	Αναφορική λειτουργία
Συντακτικό	Υποτακτικός λόγος		
Ύφος	Προσωπικό	Ουδέτερο	Ουδέτερο
Έκταση	Μικρή – μέση	Σύντομη	Σύντομη

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΕΕ

2. Είδη συλλογισμού

4) Ερώτηση συνδυασμού αντικειμενικού τύπου και σύντομης απάντησης Να αντιστοιχίσετε κάθε στοιχείο της στήλης Α με το κατάλληλο στοιχείο της στήλης Β. Να δικαιολογήσετε τις επιλογές σας. (Εκφραση-Έκθεση, σ. 13.)

Α ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΙ	Β ΣΥΛΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ
<p>1) Πολλοί υπεύθυνοι του Άουσβιτς ήταν αναγνώστες του Γκαίτε και λάτρεις του Μπραμς. Δεν πιστεύω ότι η διάδοση της λογοτεχνικής παιδείας και της μουσικής καλλιέργειας συντελεί απαραίτητως στην πρόοδο του καλού.</p> <p>2) Η φαντασία είναι απαραίτητη για να καταλάβει κανείς την πραγματικότητα. Την αξία που έχει η φαντασία τη συναντά κανείς και στα μαθηματικά. Γιατί, για να αποδείξεις ότι κάτι ισχύει. Αυτό κι αν απαιτεί φαντασία.</p> <p>3) Αυτό που γενικόλογα ονομάζουμε “πρόβλημα ταυτότητας” στη σημερινή Ελλάδα είναι μια διάσταση ανάμεσα στον τρόπο ζωής και τις ιδέες μας. Οι περισσότεροι χρησιμοποιούμε μανιωδώς την τεχνολογία, αλλά παραπονιόμαστε πως καταλύει τις παραδοσιακές αξίες μας. Βλέπουμε τηλεόραση περισσότερο από τους άλλους Ευρωπαίους, αλλά την κατηγορούμε ότι μας κάνει αντικοινωνικούς. Δηλώνουμε υποστηρικτές των κατατρεγμένων Κούρδων, αλλά δεν θέλουμε να τους δούμε εγκατεστημένους στη γειτονιά μας.</p> <p>4) Ο υπεύθυνος ταξινόμησης σ’ ένα βιβλιοπωλείο πρέπει να δυσκολεύεται πολύ, όταν έχει να κατατάξει ένα βιβλίο με φωτογραφίες, αφού το περισσότερο από το μισό βιβλιοπωλείο είναι γεμάτο με βιβλία που στηρίζονται σε φωτογραφίες, χωρίς αυτομάτως να κατατάσσονται στην πτέρυγα των φωτογραφικών βιβλίων. Το γεγονός αυτό αποτελεί συνέπεια της θέσης που πήρε η φωτογραφία στον πολιτισμό μας ως βασικό υποκατάστατο του λόγου.</p>	<p>α) Παραγωγική</p> <p>β) Επαγωγική</p>

Αντιστοίχιση

Δικαιολόγηση

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

13) Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων με την κατάλληλη λέξη απ' αυτές που δίνονται (με άρθρο ή χωρίς αυτό).

διαφώτιση	• πειστικότητα	• προσεταιρισμός
παραπλάνηση	• προπαγάνδα	• προσηλυτισμός
πειθαναγκασμός	• προσέλκυση	

Υπήρξε ηγετικό στέλεχος της παράταξής του αλλά και διαπρεπής δικηγόρος. Οι αγορεύσεις του στα δικαστήρια ήταν υποδειγματικές για _____ (1) τους κι έχουν δημοσιευτεί πολλές σε διάφορα νομικά περιοδικά, για να διδάξουν τους νέους δικηγόρους. Οι αντίπαλοί του τον κατηγορούν ότι με τη σωρεία των επιχειρημάτων του επιχείρησε συχνά _____ (2) του δικαστηρίου. Νέος ακόμη φιλοδόξησε να εκλεγεί πρόεδρος του δικηγορικού συλλόγου. Με τη συνεπή και αξιοπρεπή στάση του πέτυχε _____ (3) πολλών ψηφοφόρων και εξασφάλισε την προεδρία για πολλά χρόνια. Αργότερα θέλησε να αναμιχθεί και στην πολιτική, πράγμα που πέτυχε με ευκολία. Η ρητορική του δεινότητα τον βοήθησε και σε αυτόν τον τομέα. Αναδείχθηκε ικανότατος στ _____ (4) του κόσμου σχετικά με το πρόγραμμα και τις αρχές του κόμματός του, στ _____ (5) οπαδών από άλλες παρατάξεις και γενικότερα στ _____ (6) νέων ψηφοφόρων. Επιπλέον η επιχειρηματολογία που χρησιμοποίησε στην προεκλογική του εκστρατεία δεν άφησε περιθώρια σε κανέναν να τον κατηγορήσει για _____ (7) υπέρ του κόμματός του, ή για άσκηση _____ (8) στους ψηφοφόρους του.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Άσκηση 4^η

1 β	2 α	3 α	4 β
---------------	---------------	---------------	---------------

Άσκηση 13^η

1 πειστικότητα	2 παραπλάνηση	3 προσεταρισμός	4 διαφώτιση	5 προσέλκυση
6 προσηλυτισμός	7 προπαγάνδα	8 πειθαναγκασμός		